

Rynek spotkań, kongresów i konferencji
w programach rozwoju Polski na lata do 2015

Autor dokonuje analizy dostępnych dokumentów o charakterze strategii rozwoju Polski na najbliższych 8-12 lat, w kontekście uwzględniania turystyki biznesowej (i wszelkich zbliżonych pojęć jak: imprezy i funkcje konferencyjne, kongresy, targi, rynek spotkań, Meeting Industry, MICE, tp).

Jak wiadomo, w latach 2007-2015 Polska otrzyma ok. 67 mld EUR z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej. Środki te zostaną przeznaczone na różnego rodzaju inicjatywy wspierające poszczególne gałęzie gospodarki, pewna część pieniędzy przypadnie sektorowi turystyki. Środki te dystrybuowane będą głównie w ramach Programów Operacyjnych (PO) oraz Regionalnych Programów Operacyjnych (RPO). Poniżej przegląd programów i wskazanie interesujących nas aspektów.

PO Innowacyjna Gospodarka. 8,3 mld EUR (12,4 % środków). Program wspomaga rozwój przedsiębiorczości przez dofinansowywanie dużych przedsięwzięć wysokiej o innowacyjności i przez tworzenie warunków do rozwoju biznesu w Polsce, w tym wspieranie otoczenia biznesu. W ramach tego PO występują dwa działania skierowane dla branży turystycznej: Działanie 6.3 „Promocja turystycznych walorów Polski” i Działanie 6.4 „Inwestycje w produkty turystyczne o znaczeniu ponadregionalnym”. Działania te zostaną omówione szerzej poniżej.

PO Infrastruktura i środowisko. 27,9 mld EUR (41,9 % środków). W ramach tego PO nie ma środków przeznaczonych specjalnie na turystykę, jest natomiast pula środków przeznaczona na wsparcie kultury i dziedzictwa kulturalnego.

PO Kapitał Ludzki. 9,7 mld EUR (14,6% środków). W jego ramach mogą być realizowane projekty miękkie (w tym szkolenia, co może więc być istotne dla firm z obszaru MICE) o każdej tematyce, w tym adresowane do branży turystycznej.

PO Rozwój Polski Wschodniej. 2,3 mld EUR (3,4% środków). Program skierowany na dofinansowanie rozwoju 5 najbiedniejszych regionów tj. województw: podkarpackiego, lubelskiego, świętokrzyskiego, podlaskiego i warmińsko-mazurskiego. Środki przewidziane na realizację przedsięwzięć powiązanych z turystyką zostały wstępnie podzielone, utworzono tzw. listy projektów kluczowych. Bliżej omówione zostanie Działanie 2.2 „Stworzenie warunków dla dynamicznego rozwoju turystyki kongresowej i targowej”.

Program Rozwoju Obszarów Wiejskich. 17,2 mld EUR (29,4% środków). Nie zawiera odniesień do turystyki biznesowej.

Szesnaście Regionalnych Programów Operacyjnych (po jednym dla każdego województwa). 16,6 mld EUR (29,4% środków). Programy skierowane są na dofinansowanie rozwoju poszczególnych regionów naszego kraju zgodnie z przyjętymi przez nie strategiami. Wskazana byłaby analiza wszystkich RPO pod kątem uwzględnienia turystyki biznesowej.

Ponadto pod nazwą „**Europejska Współpraca Terytorialna**” realizowane są programy współpracy transgranicznej, transnarodowej i międzyregionalnej. W pierwszej grupie przewidziano szereg działań, w ramach których mogą być realizowane projekty dla szeroko pojętej branży turystycznej. Programy te są realizowane dla promowania współpracy i bezpośrednich kontaktów ponad granicami na obszarach przygranicznych. Kontakty te mają służyć budowie wzajemnych powiązań wspierających rozwój gospodarczy i społeczny oraz ochronę środowiska. W tej grupie przewidziano realizację siedmiu Programów Operacyjnych z Meklemburgią, Brandenburgią, Saksonią, Czechami, Litwą i krajami wokół Bałtyku. Programy mogą uwzględniać funkcje konferencyjne.

Dokumentem o podstawowym znaczeniu jest „**Strategia Rozwoju Turystyki na lata 2007-2013**”, za przygotowanie którego odpowiadało Ministerstwo Gospodarki. Nad tym dokumentem prace trwają już wiele lat, z zaangażowaniem branży i jej stowarzyszeń. Wcześniejsza wersja, przygotowana za kadencji rządów SLD, została po przejściu władzy przez PIS odrzucony i przepracowany. Obecny tekst z kwietnia 2007 nadal jest projektem. Pomimo, że wielu konsultantów wyraża zasadnicze

wątpliwości odnośnie treści i języka tekstu trzeba dokonać jego analizy, z racji na rangę dokumentu jeśli zostanie przyjęty.

W dokumencie tym turystyka biznesowa występuje w Celu Operacyjnym I.5 „Rozwój wiodących typów turystyki”. Przy ustalaniu kluczowych typów turystyki wzięto pod uwagę pięć obszarów marek polskiej turystyki mających największe szanse szybkiego wzrostu, zawartych w “Strategii rozwoju krajowego produktu turystycznego Polski” z 1997 r. Cytat: Działanie I.5.7 „Wspieranie rozwoju turystyki biznesowej i kongresowej”. Realizacja działania pozwoli na rozwój działalności turystycznych o wysokiej efektywności ekonomicznej. Równocześnie wpływać będzie na kształtowanie i wzmacnianie inwestycyjnego wizerunku kraju i regionów. Obejmie takie działania jak: tworzenie bazy dla organizacji kongresów, spotkań biznesowych, konferencji i seminariów, organizację targów, wystaw, spotkań gospodarczych i politycznych o wysokiej randze, rozszerzenie oferty dla firm w zakresie organizacji podróży motywacyjnych i innych form związanych z integracją i edukacją załóg przedsiębiorstw. Wspieranie rozwoju turystyki biznesowej i kongresowej powinno także uwzględniać polską specyfikę, jaka jest tworzenie i modernizacja zaplecza dla małych i średnich konferencji w obiektach dziedzictwa historycznego i kulturowego.

Ku pewnemu zaskoczeniu, dodatkowe nawiązanie do turystyki biznesowej ma miejsce w zakresie, które jest dość dalekie od powszechnie przyjętego rozumienia turystyki biznesowej, a mianowicie w Działaniu I.5.3 „Wspieranie rozwoju turystyki pielgrzymkowej i etnicznej”. W punkcie „Wykorzystane szanse” powołano się na „rosnący rynek konferencji i kongresów oraz incentives”.

Drugim istotnym miejscem, w którym nawiązuje się wprost do turystyki biznesowej jest „**Program Operacyjny Rozwój Polski Wschodniej 2007 – 2013**” (projekt nr 6 z 30 stycznia 2007 r.), który obejmuje województwa: warmińsko-mazurskie, podlaskie, lubelskie, podkarpackie, świętokrzyskie. W realizację Programu Operacyjnego Rozwój Polski Wschodniej na lata 2007-2013 zostanie zaangażowanych 2675,05 mln EUR, w tym m.in.: ze środków Unii Europejskiej (Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego) 2 273,79 mln EUR; z publicznych środków krajowych 401,26 mln EUR. Poziom współfinansowania ze strony środków wspólnotowych może sięgnąć 85% wszystkich środków publicznych. W ramach programu realizowane będą 4 osie priorytetowe: Nowoczesna gospodarka (47,07%), Wojewódzkie ośrodki wzrostu (19,60%), Infrastruktura transportowa (30,33%), Pomoc techniczna (3%).

W ramach osi priorytetowej I Nowoczesna gospodarka będą realizowane cztery działania: Infrastruktura uczelni, Infrastruktura społeczeństwa informacyjnego, Wspieranie innowacji, Promocja i współpraca. W ramach osi priorytetowej II Wojewódzkie ośrodki wzrostu będą realizowane dwa działania: Systemy miejskiego transportu zbiorowego oraz Infrastruktura turystyki kongresowej i targowej.

Dla omawianych osi zapisano już konkretne inwestycje tzw. „Indykatorywna lista kluczowych projektów”. Znajdują się na niej liczne inwestycje, z których wiele związanych jest z funkcjami konferencyjnymi. Niewątpliwie inwestycje te będą miały wpływ na wzbogacenie oferty dla organizacji spotkań biznesowych, także te które wymieniane są w zakresie infrastruktury uczelnianej. Przykłady: Regionalne Centrum Dydaktyczno-Konferencyjne i Biblioteczno-Administracyjne Politechniki Rzeszowskiej; Rozbudowa bazy dydaktycznej - kampusu Państwowej Wyższej Szkoły Wschodnioeuropejskiej w Przemysłu czy Centrum Edukacji Międzynarodowej Wyższej Szkoły Informatyki i Zarządzania w Rzeszowie.

Natomiast wprost do funkcji turystyki biznesowej nawiązuje lista indykatorywna projektów dla osi priorytetowej II. W tym: realizacja II etapu Regionalnego Centrum Targowo-Wystawienniczego w Lublinie (12,56 mln EUR); Centrum Konferencyjno-Wystawienniczego i Hotelowo-Rekreacyjnego na terenie Regionalnego Parku Przemysłowego w Świdniku (6,15); Eksploratorium - Centrum interaktywnej edukacji i prezentacji wiedzy (11,79) w Lublinie; Samorządowe Centrum Szkoleniowo-Konferencyjne i Wdrażania Projektów w Lublinie (21,23); Zespół Konferencyjny w Suwałkach (6,94); Modernizacja i rozbudowa infrastruktury Targów Kielce jako Międzynarodowego Ośrodka

Wystawienniczo-Kongresowego (27,38); Centrum Kształcenia i Wymiany Myśli Europejskiej w Sandomierzu (5,15); Centrum Targowo-Konferencyjne w Olsztynie (21,14).

Na koniec warto zainteresować się zapisami dotyczącymi Działań 6.3 i 6.4 w ramach PO Innowacyjna Gospodarka. Od 2006 roku było wiadomo, iż w realizacji tych Działań zaangażowana ma być Polska Organizacja Turystyczna. W Działaniu 6.3 „Promocja turystycznych walorów Polski” POT była wskazany beneficjentem, natomiast w Działaniu 6.4 „Inwestycje w produkty turystyczne o znaczeniu ponadregionalnym” była wskazana jako Instytucja Wdrażająca. Tymczasem wg najnowszych informacji, po powołaniu w lipcu 2007 roku Ministerstwa Sportu i Turystyki, wyżej wymienione środki będą rozdysponowane inaczej – głównie na zadania związane z Mistrzostwami Piłkarskimi EURO 2012. Tym niemniej, warto przytoczyć dotychczasowe zapisy, zwłaszcza odnoszące się do turystyki biznesowej, z którymi branża MICE wiązała duże nadzieje.

Działanie 6.3 „Promocja turystycznych walorów Polski”. Środki dostępne na lata 2007-2013: 30 mln EUR.

Wśród przewidziane rodzajów projektów jeden wprost odnosi się do kluczowego aspektu promocji turystyki biznesowej, ale i inne dawały szansę na jej uwzględnienie:

- prowadzenie badań ruchu turystycznego i badań marketingowych rynku turystycznego oraz badań opinii turystów o Polsce, przygotowywanie analiz oraz dystrybucji ich wyników;
- tworzenie i obsługiwanie ogólnopolskiego systemu informacji turystycznej i systemu rezerwacji, w tym inwestycje w zakresie niezbędnym dla modyfikacji i zarządzania tymi systemami;
- projekty w zakresie tworzenia strategii i planów promocji, przeprowadzania badań i analiz marketingowych, przeprowadzania kampanii reklamowych, tworzenia, rozwijania i promocji produktów turystycznych;
- projektowanie i realizacja działań o charakterze informacyjnym, promocyjnym, reklamowym, obejmujących przeprowadzanie kampanii promocyjnych w kraju i za granicą, w szczególności z wykorzystaniem ośrodków POIT jako sieci realizującej niniejsze zadania (m.in. multimedialne kampanie reklamowe, przygotowanie materiałów promocyjnych i informacyjnych), wsparcie procesu tworzenia, rozwijania i promocji produktów turystycznych, tworzenie systemów identyfikacji wizualnej;
- działania marketingowe związane realizacją z Programem Ambasadorów Kongresów oraz wsparciem miejskich convention bureaus;
- działania marketingowe związane z organizacją kampanii produktowych, w tym także organizacja seminariów, warsztatów, wyjazdów studyjnych dla przedstawicieli mediów i przedstawicieli branży turystycznej związanych z ofertami sektora turystycznego w Polsce.

Działanie 6.4 „Inwestycje w produkty turystyczne o znaczeniu ponadregionalnym”. Środki dostępne na lata 2007-2013: ok. 138 mln EUR. Spośród zapisów najbardziej zbliżone do turystyki biznesowej to: „W zakresie inwestycji wspierane będą w szczególności budowa, rozbudowa, modernizacja lub zagospodarowanie m.in. obiektów i terenów przemysłowych i powojkowych na cele turystyczne oraz odrestaurowanie, modernizacja lub zagospodarowanie obiektów zabytkowych na cele turystyczne. W inwestycjach takich zwykle uwzględniane są funkcje konferencyjne.

Wydaje się, że niezbędne jest podjęcie działań lobbingowych dla zapewnienia utrzymania zapisów odnoszących się do turystyki biznesowej. Ponadto niezależnie od programów związanych z dziedziną turystyki, konieczne jest wskazywanie naszym partnerom z organów rządowych i samorządowych, także decydom na szczeblu Komisji Europejskiej, jak wielkie znaczenie mogą mieć konferencje, kongresy i inne spotkania biznesowe w procesie integracji Polski z Unią Europejską.